

Grodzicki, Jakub / Olkucki, Tadeusz / Puchalski, Sylwester

Powstanie i rozwój Powiatowego Domu Kultury

Notatki Płockie 19/3-77, 40-42

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Powstanie i rozwój Powiatowego Domu Kultury

Powiatowy Dom Kultury w Sierpcu powstał w roku 1956 z inicjatywy mieszkańców Sierpca największy jednak wkład w organizację włożyli: Stanisław Pardecki, ówczesny przewodniczący ZMP i nauczyciel Tadeusz Olkucki i przewodnik OH oraz sekretarz propagandy KP PZPR — Czesław Bernatowicz.

Kierownictwo PDK objął Erazm Pruski, podejmując się organizacji zespołów i pracy kulturalnej w środowisku. Instruktorem muzycznym został młody muzyk Józef Kopczyński. To byli pracownicy etatowi. W tym samym czasie działem plastycznym kierował i nadal kieruje profesor Stefan Tamowski.

Równocześnie w północnych pomieszczeniach budynku zorganizowano międzyszkolną świetlicę, w roku 1957 przekształcono ją na Dom Harcerza, a w latach późniejszych na Dom Kultury Dzieci i Młodzieży, którym kierował Tadeusz Olkucki.

Zlokalizowanie w budynku PDK wielu organizacji społecznych nie pozwalało na szybki rozwój i ograniczało pracę kulturalno-oświatową w środowisku. Zajęcia ograniczały się do oglądania programu telewizyjnego (był to wówczas drugi telewizor w Sierpcu) i pracy w zespole teatralnym prowadzonym przez Adama Jabłońskiego.

Okres od 1956 r. do 1963 r. był okresem poszukiwań różnych form pracy i nawiązania kontaktu ze środowiskiem. Włożono dużo wysiłku w gromadzenie sprzętu muzycznego i umeblowanie.

W okresie tym po raz czwarty zmieniło się kierownictwo PDK. W roku 1960 został powołany na stanowisko kierownika PDK Tadeusz Olkucki, kierownik Domu Kultury Dzieci i Młodzieży, który obejmuje kierownictwo nad całością. W roku 1964 następuje poważna reorganizacja. Powiatową i Miejską Bibliotekę przeniesiono do lokali w północnej części budynku. Uzyskane lokale przystosowano do pracy zespołów, powstały pracownie: modelarska, fotograficzna i plastyczna.

Otwarto nowy dział pracy oświatowej zapoczątkowano pracę klubową otwierając w jednym z lokali kawiarenkę, prowadzoną przez starszą młodzież.

W latach 1964—1970 obserwowaliśmy dynamiczny rozwój pracy PDK. W tym czasie podwoiła się liczba zespołów zorganizowanych, szczególnie o charakterze artystycznym. W roku 1960 posiadaliśmy trzy kółka artystyczne z liczbą 60 uczestników, a w roku 1966 istniało ich 9 z liczbą około 300 osób. Podobny rozwój notowaliśmy w ognisku plastycznym i dziale technicznym. Zespoły nasze prowadzone najczęściej przez instruktorów godzinowo płat-

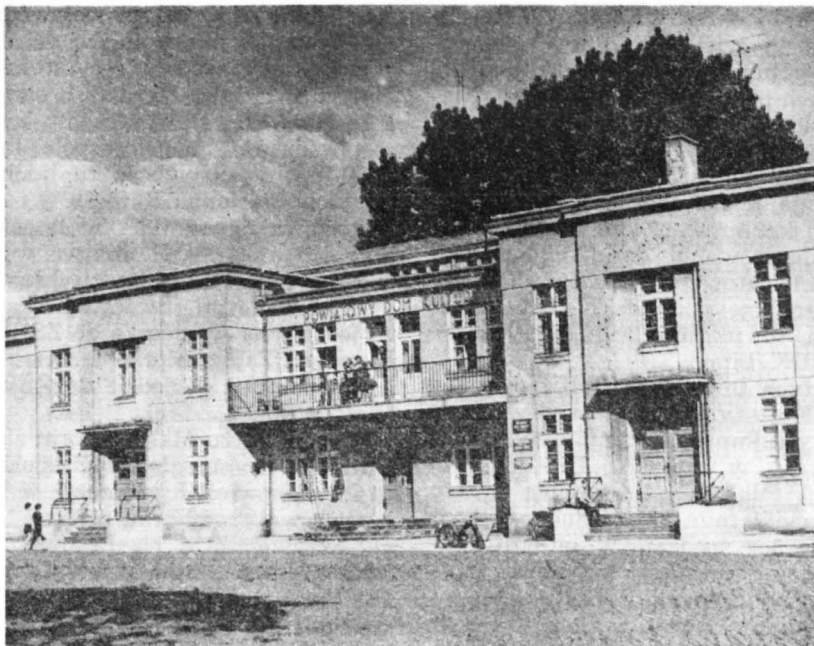
nych, chór i orkiestra mandolinistów prowadzony przez Antoniego Korytkę zajmował czołowe miejsce w przeglądach wojewódzkich i uczestniczył w imprezach centralnych chór i orkiestra mandolinistów prowadzona przez Cylińskiego wielokrotnie brała udział w imprezach wojewódzkich, organizowanych z okazji MDD, a dwukrotnie występowała w radiu. Podobne wyniki osiągnął teatr kukiełkowy prowadzony przez Marię Pohlke. Lalki wykonane przez uczestników zespołu uzyskały wysoką ocenę na wystawie w Szwejcarii. Szczególne osiągnięcia obserwowaliśmy w pracy zespołów plastycznych. Dowodem tego była I nagroda i złoty medal w Japonii na Międzynarodowej Wystawie Sztuki Dziecka „UNESCO”, zdobyty przez Jerzego Żłobckiego oraz II miejsce — srebrny medal dla Andrzeja Kogowskiego oraz 10 wyróżnień na podobnej wystawie w NRD.

Wspomniany okres obfitował w organizację imprez masowych w wykonaniu zespołów własnych i zawodowych. Zespoły PDK odwiedziły wszystkie większe miejscowości w powiecie sierpeckim oraz niektóre miasta powiatowe województwa warszawskiego i olsztyńskiego. Przeprowadzono wiele ciekawych imprez o charakterze oświatowym, zorganizowano spotkania z wybitnymi ludźmi nauki, pisarzami, aktorami m. in.: A. i Cz. Centkiewiczami prof. Żabińskim, J. Przymanowskim. M. Dąbrowską, R. Dobrowolskim. Wielokrotnie znani artyści: Wojciech Siemion, Jarema Stępowski Jerzy Ofierski prowadzili swoje recitale.

Niżej podana tabelka obrazuje dynamikę rozwoju imprez w PDK.

Impreza	R o k			
	1960	1965	1970	1973
Występy zespołów zawodowych	6	11	17	27
Występy zespołów własnych i amatorskich	8	11	16	22
Imprezy oświatowe	12	24	34	49
Imprezy dla dzieci	6	13	18	24

W latach 1966—1970 obserwowaliśmy duże zainteresowanie kierownictwa i pracowników PDK twórczością naszego terenu. W roku 1968 powstaje w PDK jedyna w województwie kawiarnia regionalna wyposażona w meble i rzeźby wykonane przez twórców ludowych z po-

Powiatowy Dom Kultury w Sierpcu

wiatu sierpeckiego. Obecnie rzeźby te zostały przekazane powstałemu Muzeum Etnograficznemu w Sierpcu. Z inicjatywy inspektora Franciszka Midury zorganizowany został klub rzeźbiarzy, a później w 1968 Stowarzyszenie Twórców Ludowych Oddział Mazowiecki.

Twórcy ludowi wielokrotnie uczestniczyli w spotkaniach z ludźmi z różnych środowisk i miejscowości. Zapoznawali z pracą rzeźbiarską młodzież ze szkół średnich i wyżej zorganizowanych naszego powiatu. Dużym zainteresowaniem cieszyły się wystawy rzeźby ludowej. Zorganizowano w tym okresie 12 wystaw z udziałem autorów. Wystawy połączone były ze sprzedażą.

W latach 1964—1966 PDK nawiązał pierwszy kontakt z placówkami terenowymi. Były to świetlice wiejskie, które poza gminnymi, etatowymi, w większości pracowały społecznie. W roku 1964 powstały 2 pierwsze kluby-kawiarnie „Ruch”, a później ich liczba powiększa się o następne cztery. Coraz częściej instruktorzy PDK wyjeżdżali w teren udzielając wszechstronnej pomocy w powstających placówkach, których liczba z każdym rokiem szybko wzrastała, natomiast zmniejszała się równie szybko ilość świetlic etatowych. Na koniec roku 1970 pozostały tylko cztery świetlice ryczałtowe i 28 klubo-kawiarnie „Ruch” i „Rolnika”.

Rok 1970 to dalsze zmiany organizacyjne. Powstają dwa nowe działy pracy: dział organizacji, programowania i upowszechniania sztuki, kierowany przez Ewę Roźbicką, dział pracy rekreacji i rozrywki, kierowany przez Wojciecha Wiśniewskiego i dział administracyjno-gospodarczy, prowadzony przez kierownika.

Głównym celem PDK to stawianie na działalność instruktazowo-metodyczną, na pomoc dla wszystkich placówek i klubów, na przygotowanie kadry i organizację imprez, konkursów, przeglądów. PDK systematycznie wprowadzi co miesiąc szkolenie fachowe pracowników placówek kulturalnych, dodatkowo organizuje szkolenia specjalistyczne: z dziedziny teatru, choreografii, fotografiki dla instruktorów prowadzących wspomniane zespoły.

Instruktorzy wszystkich zespołów mile przyjmują zainteresowanych na swoje zajęcia, udzielają im wskazówek metodycznych. Pracownicy etatowi i aktywni z Rady Społecznej nawiązują stałe kontakty z placówkami terenowymi.

Wykaz Klubów w latach 1960—1965—1970—1974

Lp.	Kluby	1960	1965	1970	1974
1	„Ruch”	—	8	12	11
2	„Rolnika”	—	6	20	19

Działalność PDK w środowisku ogranicza się do prowadzenia stałych zespołów zainteresowań i klubów. Są to: Klub Rencistów, Klub Teatru Telewizyjnego, Klub Filatelistów, Ognisko TKKF, Ognisko Muzyczne, Ognisko Plastyczne, Zespół wokalny-muzyczny, Teatr Poezji, Zespół Recytatorski, Zespół Fotograficzny. Ponadto pracuje 11 zespołów zainteresowań, w których uczestniczy 380 dzieci i młodzieży. Działalność rozrywkową na codzień prowadzi kawiarnia PDK, która pełni zarazem funkcję sali wystawowej: plastyki, rzeźby, ceramiki i plakatów.

Lata 1970—73 to okres wzmożonych wysiłków w organizacji wielkich imprez plenerowych. PDK wspólnie z Powiatową Biblioteką był organizatorem pierwszych imprez pt.: „Niedziela na wsi”, które przyjęły się prawie w całym województwie. Imprezy tego typu odbyły się we wszystkich gminach, a impreza w Zawidzu dwukrotnie miała charakter wojewódzkiej inauguracji konkursu „Złotego kłosa”.

Celem spopularyzowania dorobku kulturalnego innych Powiatowych Domów Kultury wprowadzono turnieje pomiędzy: PDK Sierpc — PDK Rypin (dwukrotnie); PDK Płońsk — PDK Sierpc, PDK Lipno.

Większość z tych imprez wygrali uczestnicy naszego Domu Kultury. Na stałe wprowadzone do kalendarzowych imprez festyny artystyczno-sportowe, imprezy w ramach „Dni miejscowości”. „Dzień folkloru”, Powiatowe Święto Pieśni. W okresie letnim mieszkańcy Sierpca czas wolny od pracy spędzają w „muszli koncertowej” oglądając występy zespołów artystycznych. Podobnych emocji doznają uczestnicy Ośrodka Wypoczynkowego w Szcutowie.

Kierownictwo PDK współpracując z Dyrekcjami i Radami Zakładowymi większych zakładów przemysłowych na terenie naszego miasta, doprowadziło do systematycznego oglądania spektakli teatralnych i zespołów estradowych. Każdego miesiąca oprócz wielu imprez i spotkań, odczytów, oglądać możemy występy Teatru Ziemi Mazowieckiej i Teatru z Grudziądza oraz wiele zespołów estradowych.

W ostatnich latach dało się zauważyć duże zainteresowanie zespołami: wokально-muzycznym, fotograficznym, kołem recytatorskim i Teatrem Małych Form. Występy naszych wokali-

stek znane są w całym województwie, zdobyły one sympatię mieszkańców miasta i powiatu

Uczestnicy zespołu recytatorskiego i Teatru Małych Form (oba zespoły prowadzone są przez Ewę Różbicką) stale utrzymują się w czołówce województwa. Są w zespole laureatką eliminacji ogólnopolskich kilku konkursów recytatorskich. Marianna Rutecka w roku Tysiąclecia, Bogusława Szablewska w latach 1972 i 1973, Ewa Kotarska — II miejsce w skali krajowej w Konkursie Poezji Radzieckiej Szkolnych Kół Przyjaciół TPPR. Ewa Kotarska — w nagrodę wyjechała na wycieczkę do ZSRR. W tym roku Blandyna Zajdzińska — trzecia nagroda w skali ogólnopolskiej — jedzie do ZSRR (Moskwa — Wołograd).

Zespół Teatru Małych Form zajął trzykrotnie I miejsce na przeglądzie Zespołów Harcerskich w Ciechanowie. Uczestniczył w imprezach krajowych we Fromborku (uroczystości centralne), był w Rzeszowie na Festiwalu „Złotego Lemiesza” oraz został wyróżniony zaproszeniem na Festiwal Kulturalny do Kielc. Członkowie stale otrzymują zaproszenia na festiwale recytatorskie: do Opola, Rzeszowa, Zakopanego. Na przestrzeni 6 lat istnienia opracował 18 programów. Jeden z członków gra główną rolę w filmie Kondriatiuka.

Powiatowy Dom Kultury w Sierpcu jest obiektem zainteresowań wszystkich mieszkańców miasta. Działalność jego jest wszechstronna i bogata, każdy mieszkaniec miasta znajdzie tu coś dla siebie ciekawego i interesującego. Od wczesnych godzin rannych, często do późnych godzin wieczorowych tętni życiem artystycznym.

RYSZARD BRAMCZEWSKI

Sport sierpecki

Ludziom starszym głęboko w pamięci tkwią pierwsze imprezy sportowe po roku 1945, które cieszyły się ogromnym zainteresowaniem zarówno wśród zawodników jak i widzów żądnych rozrywki. Młodzież, mając żywo w pamięci działania wojenne, przepojona duchem walki, wyładowuje swoją energię w sporcie, żywiołowo uczestniczy we wszystkich imprezach, jakie w tym czasie były organizowane.

Ze względu na widoczny postęp w rozwoju kultury fizycznej i sportu w naszym powiecie wyróżniamy pięć etapów jego rozwoju:

1. okres lat 1945-50
2. „ 1951-56
3. „ 1957-60
4. „ 1961-64

5. lata 1965 do chwili obecnej.

W pierwszych latach powojennych ruch sportowy na terenie powiatu sierpeckiego prawie nie istniał. Pierwsze imprezy organizowano ży-

wiołowo, ograniczając się jedynie do piłki nożnej.

W latach 1945-47 obserwujemy działalność klubu „Unia”, który istniał już przed wojną. Działalność „Unii” w pierwszych latach była chaotyczna. Po prostu zbierała się młodzież, żeby pokopać piłkę. Brak było ludzi, którzy we właściwy sposób kierowaliby rozwojem kultury fizycznej, brak było środków pieniężnych boisk, sal, obiektów sportowych.

W latach 1945-47 sport sierpecki dopiero „raczkuje”. Klub sportowy „Unia” miał na owe czasy wielu bardzo dobrych piłkarzy. Drużyna wygrywała prawie wszystkie spotkania towarzyskie z klubami z Płocka, Rypina, Raciąża, Mławy, Lipna i reprezentacjami innych powiatów. Opiekunem drużyny, podobnie jak przed wojną był nieodżałowany fanatyk sportu, sędzia piłkarski, Feliks Szymski. Drużyna na mecze wyjeżdżała samochodami lub nawet platfor-